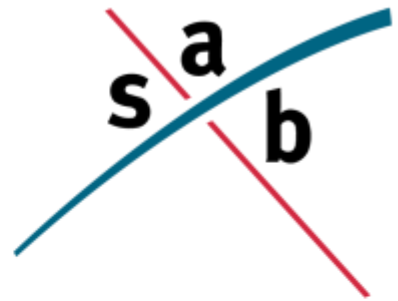

memo

aan: Dhr. Denneman
van: Sjoerd van der Zon (SAB)
c.c.: Martijn Ekkelkamp (SAB)
datum: 11 november 2013
betreft: Nader onderzoek vleermuizen Oosterzijweg 94 te Heiloo

AANLEIDING

In Heiloo (provincie Noord-Holland) is aan de Oosterzijweg 94 de sloop van de bestaande bebouwing en de bouw van drie nieuwe woningen beoogd. Uit de quick scan flora en fauna blijkt dat de aanwezigheid van strikt beschermde vleermuissoorten niet is uit te sluiten binnen het plangebied. Een nader veldonderzoek is noodzakelijk om te specificeren of vleermuizen een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. Dit veldonderzoek is door SAB in de periode van juni – september 2013 uitgevoerd in samenwerking met Laneco, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap.

METHODE

Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de zomer en nazomer van 2013. In de zomer is gekeken naar de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijven van vleermuizen. In de nazomer is gekeken naar de aanwezigheid van paarverblijven van vleermuizen. Daarnaast zijn, voor de volledigheid van het vleermuisonderzoek, alle overige waarnemingen en gebiedsfuncties voor vleermuizen (vliegroute, foeragegebied) in kaart gebracht. Het veldbezoek vond zowel in de ochtend- als in de avonden plaats. Voor de inventarisaties is gebruikt gemaakt van een batdetector met time-expansion functie (Petterson D-240X). In onderstaande tabel zijn de veldbezoeken weergegeven.

Periode en omstandigheden waarin de veldbezoeken zijn uitgevoerd

Datum	Periode / type onderzoek	Starttijd	Windkracht [Bft.]	Temperatuur [°C]	bijzonderheden
20 – 06 – 2013	Kraamperiode	3:30 uur	2	16	Bewolkt
15 – 07 – 2013	Kraamperiode	21:45 uur	2	21	Licht bewolkt
23 – 08 – 2013	Paarperiode	21:00 uur	2	20	Helder
13 – 09 – 2013	Paarperiode	20:10 uur	1	15	Lichte motregen

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisonderzoeksprotocol 2013 dat opgesteld is door het Netwerk Groene Bureaus, in samenwerking met de Zoogdiervereniging en Dienst

Landelijk Gebied (DLG). Dit protocol wordt door het Ministerie van Economische Zaken gehanteerd bij een eventuele ontheffingsaanvraag.

RESULTAAT

KRAAMPERIODE

Kraamverblijfplaatsen

In de zomer van 2013 is onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van kraam- en zomerverblijfplaatsen van vleermuizen. Tijdens de onderzoeksrondes in de zomer zijn 5 soorten vleermuizen waargenomen: de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), de Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en de Watervleermuis (*Myotis daubentonii*). Er zijn tijdens de onderzoeksrondes op 20 juni en 15 juli geen kraamverblijfplaatsen in of direct grenzend aan het plangebied waargenomen.

Overige waarnemingen en gebiedsfuncties

De rosse vleermuis is tijdens beide onderzoeksrondes in de zomer zeven maal hoog overvliegend waargenomen en de ruige dwergvleermuis slechts éénmalig foeragerend waargenomen. Voor deze twee soorten heeft het plangebied geen essentiële functie als foerageergebied of vliegroute.

De tuin en de Oosterzijweg maken onderdeel uit van een belangrijke vliegroute van de gewone dwergvleermuis. Tijdens het onderzoek zijn bij de ochtendronde (20 juni 2013) 15 – 20 individuen van de gewone dwergvleermuis langs de Oosterzijweg en 5-8 individuen in de tuin overvliegend waargenomen. Ook de laatvlieger is 4 maal overvliegend waargenomen. Alle individuen van beide soorten vlogen vanuit een zuidelijke richting naar het noorden.

Gedurende de avondronde (15 juli 2013) zijn individuen van de gewone dwergvleermuis en laatvlieger in het plangebied waargenomen. Laatvliegers (3 individuen) zijn overvliegend waargenomen en trokken vanuit noordoostelijk richting naar het zuiden. Gewone dwergvleermuizen zijn zowel vanuit het noordoosten (over de bebouwing 2 x 2 individuen) als vanuit het noorden (30 individuen) overvliegend in zuidelijke richting waargenomen. Slecht 2 individuen van de gewone dwergvleermuis foerageerden kort in het plangebied. Gezien de aantallen van de gewone dwergvleermuis is er een kraamkolonie in de omgeving het plangebied aanwezig. Verder is er een vliegroute van de laatvlieger aanwezig. Gezien de aantallen is deze route ook voor deze soort van belang. De watervleermuis is tweemaal foeragerend boven de watergang aan de achterzijde van het plangebied waargenomen. Deze soort gebruikt de watergang ook als vliegroute. In onderstaande afbeeldingen zijn de resultaten van de eerste twee veldbezoeken weergegeven.

Resultaten van de onderzoeksrunde op 20 juni 2013 (SAB, 2013).

Resultaten van de onderzoeksrunde op 15 juli 2013 (SAB, 2013).

PAARPERIODE

paarverblijfplaatsen

Tijdens de nazomer van 2013 is de aanwezigheid van paarplaatsen van vleermuizen in en om het plangebied onderzocht. Tijdens de onderzoekrondes in het najaar zijn 5 soorten vleermuizen waargenomen: de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), de Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), de Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en de Watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Aan de Oosterzijweg is éénmaal een gewone dwergvleermuis waargenomen welke een sociale/werfroep voortbracht. Gezien dit individu niet herhaaldelijk terugkeerde naar deze locatie kan met een aanzekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden gesteld dat dit individu geen paarverblijfplaats in of in de omgeving van het plangebied heeft. Ook rondom de bebouwing zijn tijdens de onderzoekrondes op 23 augustus en 13 september geen paarverblijfplaatsen waargenomen.

Overige waarnemingen en gebiedsfuncties

Tijdens beide onderzoekrondes (23 augustus en 13 september) zijn in totaal zes rosse vleermuizen hoog overvliegend waargenomen. Deze individuen waren op doortocht en hebben geen binding met het plangebied. Op 23 augustus is tevens een ruige dwergvleermuis kort foeragerend in het plangebied waargenomen. Gezien het eenmalige bezoek heeft het plangebied geen essentiële functie voor deze soort. Foeragerende gewone dwergvleermuizen zijn op beide onderzoeksavonden in het plangebied waargenomen: 23 augustus: 6 individuen en 13 september: 5 individuen. Alle individuen van deze soort verbleven slechts kort in het plangebied. Het plangebied is derhalve geen (onderdeel van een) essentieel foeragegebied voor deze soort.

Het plangebied is wel van belang als vliegroute voor zowel de laatvlieger als de gewone dwergvleermuis. Op 23 augustus zijn 25 individuen van de gewone dwergvleermuis passerend over de Oosterzijweg van noord naar zuid waargenomen. De laatvliegers (totaal 2) trokken op deze avond vanuit noordwestelijke richting naar het zuiden. Daarnaast zijn 2 – 3 watervleermuizen waargenomen boven de aangrenzende sloot. Deze soort foerageert boven de sloot om vervolgens in zuidelijke richting verder te trekken. Op 13 september werden tijdens het veldonderzoek geen overvliegende laatvliegers meer waargenomen. Naar alle waarschijnlijkheid waren de individuen van deze soort toen al vertrokken in de richting van de winterverblijven elders in Nederland en Europa. Wel zijn over de Oosterzijweg 5 en over de bebouwing in het plangebied 2 passerende individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen. De individuen vlogen respectievelijk vanuit noordelijke en noordoostelijke richting naar het zuiden.

In onderstaande afbeeldingen zijn de waarnemingen van de onderzoeksrondes op 23 augustus en 13 september weergegeven.

Resultaten van de onderzoeksrunde op 23 augustus 2013 (SAB, 2013).

Resultaten van de onderzoeksrunde op 13 september 2013 (SAB, 2013).

WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In de kraam- en paarperiode zijn geen kraam- of paarverblijfplaatsen in en in de directe omgeving van het plangebied waargenomen. Om die reden kan met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden gesteld dat er in het plangebied ook geen winterverblijfplaatsen aanwezig zijn.

Overige waarnemingen

Er zijn tijdens het onderzoek geen andere beschermde soortgroepen waargenomen.

CONCLUSIE

Uit het vleermuizenonderzoek naar kraamverblijven blijkt dat in het plangebied geen kraamverblijven aanwezig zijn. Gedurende het onderzoek zijn ook geen paarverblijven in het plangebied of direct grenzend aan het plangebied waargenomen. Wel wordt een deel van het plangebied gebruikt als vliegroute. De vliegroute wordt gebruikt door de Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*). De waargenomen aantallen van de gewone dwergvleermuis per onderzoeksronde zijn van dusdanige omvang (7 tot 35 individuen) dat de vliegroute langs de Oosterzijweg een onderdeel vormt van een essentiële vliegroute voor de populatie van de gewone dwergvleermuis in de omgeving van het plangebied. Dit geldt eveneens voor de Laatvlieger. Hoewel de aantallen lager zijn in vergelijking met de gewone dwergvleermuis (de laatvlieger komt in kleinere groepen voor) kan ook de vliegroute van deze soort langs de Oosterzijweg worden aangemerkt als belangrijk onderdeel van een essentiële vliegroute voor deze soort.

Met de plannen is beoogd de aanwezige woning en schuren te slopen. Eventueel worden de aanwezige bomen gekapt en het terrein geëgaliseerd. Indien dit het geval is wordt de essentiële vliegroute voor vleermuizen aangetast of mogelijk zelfs helemaal vernietigd. Hierdoor is bij de ingreep mogelijk sprake van overtreding van de Flora en faunawet. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen, dient voorafgaand aan de ingreep overleg met een deskundige ecooloog op het gebied van vleermuizen worden beoordeeld of de beoogde kap leidt tot aantasting van de vliegroutes ter plaatse.

Indien dit het geval blijkt, dienen de plannen te worden aangepast of is (indien alternatieven niet voorhanden zijn) een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk en dienen mitigerende (verzachtende) maatregelen te worden getroffen. De mitigerende maatregelen moeten worden getroffen zoals is voorgeschreven in de soortenstandaard Gewone dwergvleermuis van Dienst Regelingen. Het treffen van mitigerende maatregelen geschiedt te allen tijde onder toezicht van een deskundig ecooloog waardoor de ecologische functies van het gebied blijven behouden. Door het treffen van deze maatregelen en het volgen van de richtlijnen, zoals wordt voorgeschreven door Dienst Regelingen, wordt geen afbreuk gedaan aan de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten ter plaatse en kan een ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet worden verleend.

MITIGERENDE MAATREGELEN

Wanneer de bomen aan de Oosterzijweg worden verwijderd verandert de landschappelijke structuur. Het

effect van deze herinrichting van het groen langs Oosterzijweg betreft mogelijk het verlies van een essentiële vliegroute met foerageerfunctie van de Gewone dwergvleermuis en Laatvlieger. In het ergste geval betekent dit dat de vleermuispopulatie ter plaatse niet meer naar essentiële foerageergebieden kan vliegen waardoor mogelijk de omvang van de lokale populatie op korte termijn kan afnemen en op de lange termijn mogelijk zelfs helemaal kan verdwijnen.

Indien voorafgaand aan de kap van de bomen door een deskundige op het gebied van vleermuizen is vastgesteld dat er voor de kap geen passend alternatief voorhanden is en verstoring van individuen niet kan worden beperkt, dient een pakket aan mitigerende (verzachtende) maatregelen te worden uitgevoerd. In overleg met een deskundige op het gebied van vleermuizen dient te worden bepaald welke maatregelen noodzakelijk zijn om het aanbod en functioneren van vliegroutes en foerageergebied te garanderen.

ZORGPLICHT

De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten. Verder kunnen vogels broeden binnen en in de omgeving van het plangebied. Werkzaamheden die een verstorend effect op broedende vogels veroorzaken dienen daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt van globaal half maart tot half juli).